

ENKARNI GOMEZ GENUA

Zientzialari feminista

Enkarni Gomez Genua (Donostia, 1965) Euskal Herriko Unibertsitatearen Meatze Eskolan ikasgaiak euskaraz ematen lehenengoetarikoa izan zen. Ingeniaritzan doktore da, eta, gaur egun, Arkitektura Goi Eskola teknikoan dabil, Fisika Aplikatuko sailean. Azken urteotan, zientziaz eta generoaz hausnartzeko tailerrak ere ematen ditu. ARG.: © JUAN CARLOS RUIZ/ARGAZKI PRESS.

“Zientzia ez da letra larriz idatzitako balio horien jabe, hortik oso urruti gaude”

Eztarria urratua izanagatik, oso garbi eman ditu erantzunak Gomez Genuak. Zientziarekiko eta ikerketen helburuekiko kritiko ageri da, eta, aurrera begira jarrita ere, nahiago du atzera begiratu, eta gogoeta egin. Are gehiago, hori izango litzateke hari gustatuko litzaiokeen iraultzaren lehen pausoa: atzera begiratzea eta jabetzea nolako gizartea ari garen eraikitzen.

ANA GALARRAGA AIESTARAN
Elhuyar Zientzia

Zerk harritu, asaldatu edo txunditu zaitu gehien, lanean hasi zinenetik?

Niretzat mugari bat izan zen konturatzea zer harreman dagoen zientziaren eta boterearen artean. Ohartu nintzen zientziak ez dituela bezekoak letra larriz idazten diren balio horiek: Neutraltasuna, Egia, Objektibotasuna... Zientzian sekulako eragina dute politikak, ekonomiak, botereak; zientzia ez da letra larriz idatzitako balio horien jabe, hortik oso urruti gaude. Teknozientzia da. Horretaz jabetzea funtsezkoa izan da niretzat. Horregatik ni beti definitzen naiz zientzialari feminista gisa, beste balio batzuk agerian jartzen ditudalako mahai gainean, eta balio horien alde egiten dudalako.

Beti kezkatu nauen beste gauza bat da determinismoa, batez ere zientzia biologikoetan. Azken

Zer iraultzaren edo aurkikuntzaren lekuko izan nahiko zenuke zure ibilbidean?

Aurrera begirakoa ere beldur baten inguruan da. Izan ere, uste dut iruditzen zaigula zientziak emango digula irtenbidea. Pentsatzen dugu lortuko dugula minbiziaren aurkako sendabidea, edo aurrerapen baten bidez konponduko ditugula ingurumenari egindako kalteak, edo asmatuko dugula hazi transgeniko bat gosea desagerarazteko... Aurrerantz ihes egiteko saiakera bat dela uste dut. Zientziak emango digunez konponbidea, ez gara hasiko galdetzen gure buhari zerk eragiten dituen arazo horiek, eta zer egin beharko genukeen haiek saihesteko. Arduragure gainera kenzeko modu bat da. Adibidez, agian bizimodua aldatu behar dugu, osasu-

genearen bila ibiltzea, azalpena emango diguna. Adibidez, homosexualitatearen genea bilatu nahi izatea; kezkatzen nau gure izaeraren edo jokabidearen genearen bila ibiltzea.

Eta, azkenik, izugarria iruditzen zait armen sofistikazioa. Etxeko sofian eserita egonda, gai izatea Afganistan bonbardatzeko drone baten bidez, horrek izutu egiten nau. Nik materialen inguruan egin nuen tesia, eta orduan ohartu nintzen materialen zientzia zuzenean erlazionatuta dagoela interes militarrekin. Gaur egun, gauza bera: ikerketa asko helburu militarrekin egiten dira. Beldurgarria da.

na eta ingurumena zaintzeko, eta baliabideak berdintasunez banatu, desorekak ez izateko.

Aurreranzko ihesaldi horrek ez digu ekarriko nik nahiko nukeen iraultza. Niri gustatuko litzaidakeen iraultza atzera begiratzea da eta pentsatzea zein den pertsonaren esentzia. Eta esentzia hori izango da jarri behar duguna bizitzaren erdigunean, edo pentsamenduaren erdigunean. Atzera begiratu behar dugu jabetzeko nolako gizartea ari garen eraikitzen, eta benetan irauli nahi badugu, ardura gure gain hartu beharko dugu. ●